

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ตามมาตรฐานการบัญชี ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจสื่อสารครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ตามมาตรฐานการบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจสื่อสาร การศึกษาครั้งนี้จะเก็บข้อมูลทางการเงินจากงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มธุรกิจสื่อสาร สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2546 โดยคัดเลือกบริษัทตัวอย่างเฉพาะบริษัทที่มีรายการเงินลงทุนในงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 ได้บริษัทตัวอย่างจำนวน 6 บริษัท ดังนี้

1. บริษัท ยูไนเต็คคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท อินเตอร์เนชั่นเนลเอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
3. บริษัท จัสมิน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
5. บริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
6. บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการสรุปการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ของบริษัทตัวอย่างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจสื่อสาร โดยใช้งบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองงบการเงินโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของ ปี พ.ศ. 2546 สรุปผลการศึกษาจากการเปิดเผยตามประเด็นต่างๆจำนวน 6 ประเด็นดังนี้ คือ นโยบายการบัญชี รายการที่มีนัยสำคัญที่รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน การเปลี่ยนแปลงในระหว่างงวดของส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าและลักษณะของการเปลี่ยนแปลง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์เพื่อขายและตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด โดยแยกแสดงตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดเป็นแต่ละรายการ การเปิดเผยข้อมูลสำหรับการขายหรือการโอนเปลี่ยนประเภทตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลอื่นของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน

ด้านนโยบายสำหรับการบัญชีของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนของบริษัทที่ได้ทำการศึกษา ได้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ว่าบริษัทได้ใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการกำหนดต้นทุนของตราสารที่จำหน่าย ของกลุ่มธุรกิจสื่อสารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทุกบริษัท เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนเพียงบางส่วน ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนที่จำหน่าย คำนวณโดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจากจำนวนที่ถือครองทั้งหมด และการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนนั้นทุกบริษัทที่ทำการศึกษานั้นก็ผลกำไรขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมในงบกำไรขาดทุน และหลักทรัพย์เพื่อขายบันทึกผลกำไรขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงในส่วนของผู้อื้อหุ้น ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดใช้วิธีราคาทุนตัดจำหน่าย โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

ด้านรายการที่มีนัยสำคัญที่รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน ของบริษัทในกลุ่มธุรกิจสื่อสารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แสดงรายละเอียดดังนี้คือ การเปิดเผยข้อมูลอันเกี่ยวกับดอกเบี้ย สิทธิและเงินปันผลจากเงินลงทุนชั่วคราวและเงินลงทุนระยะยาวนั้นพบว่า บริษัทที่ทำการศึกษาไม่มีรายการรับผลประโยชน์จากเงินลงทุนที่ถือครอง ยกเว้น บริษัทเทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน) เท่านั้น ที่ในงบกำไรขาดทุนปรากฏเงินลงทุนประเภทตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด แต่ไม่ปรากฏแยกชัดเจนว่าผลประโยชน์ในรูปดอกเบี้ยได้ถูกแสดงให้เห็นในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนรวมของสิ่งตอบแทนจากการขายเงินลงทุนแต่ละประเภท ทุกบริษัทที่ทำการศึกษา ไม่ได้แยกแสดงให้เห็นเป็นจำนวนรวมของสิ่งตอบแทน ทำให้ผู้ใช้งบการเงินไม่สามารถทราบผลประโยชน์ในลักษณะต่างๆได้ จากการศึกษายังพบอีกว่าบริษัทที่ทำการศึกษา ไม่พบบริษัทใดเลยที่แสดงการเปิดเผยข้อมูลของจำนวนรวมของรายการกำไรและจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่เกิดขึ้น จากการโอนเปลี่ยนประเภทหลักทรัพย์เพื่อขายไปเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า แต่ในส่วนของงบการเงินแสดงถึงจำนวนรวมของรายการกำไรและจำนวนรวมของรายการขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนแต่ละประเภทนั้น ทุกบริษัทที่ทำการศึกษา ได้มีการเปิดเผยเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี การแสดงและเปิดเผยข้อมูลถึงจำนวนรวมของรายการกำไร และจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของหลักทรัพย์เพื่อค้าและเงินลงทุนทั่วไปนั้น จากการศึกษาพบว่า บริษัทยูนิคคอมมูนิเคชั่นอินเตอร์ จำกัด(มหาชน) , บริษัทอินเตอร์เนชั่นเนลเอนจิเนียริ่ง จำกัด(มหาชน) และบริษัทชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน) ไม่มีรายการหลักทรัพย์เพื่อค้า ดังนั้นจึงไม่พบรายการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว สำหรับบริษัทเทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)และบริษัทแอดวานซ์อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด(มหาชน) นั้นได้มีการเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชี ครอบคลุมข้อกำหนด มีเพียงแต่บริษัทซัมซุงอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด(มหาชน) เท่านั้นที่ผู้ศึกษามีข้อสังเกตว่าในงบการเงินมีการแสดงถึง

รายการเงินลงทุนประเภทหลักทรัพย์เพื่อค้า แต่ไม่ได้แสดงกำไร(ขาดทุน)ที่ยังไม่เกิดขึ้นในงบกำไรขาดทุนประจำงวด

ด้านการเปลี่ยนแปลงในระหว่างงวด ของส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่า และลักษณะของการเปลี่ยนแปลงนั้น พบว่า ทุกบริษัทที่ได้ศึกษาไม่มีรายการค้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงทำให้ไม่พบการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลในหัวข้อดังกล่าว

ด้านการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์เพื่อขายและตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด โดยแยกแสดงตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดเป็นแต่ละรายการ จากทุกบริษัทที่ทำการศึกษา พบว่ามีเพียงบริษัทเดียว คือ บริษัท เทลคอมเอเชียคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่ถือเงินลงทุนประเภทตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดและได้เปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนด สำหรับรายการที่บริษัท เทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน) ทำการเปิดเผยนั้น ได้เปิดเผยอย่างเพียงพอเกี่ยวกับการกำหนดมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน และการกำหนดจำนวนรวมของราคาทุนตัดจำหน่ายของตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด แต่อย่างไรก็ตาม บริษัทเทลคอมเอเชียคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ก็ยังไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับการแสดงและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตราสารหนี้ที่จะครบกำหนดตามสัญญา โดยจัดกลุ่มตามระยะเวลาที่กำหนด อีกทั้งในข้อกำหนดในมาตรฐานที่กล่าวถึงจำนวนรวมของรายการกำไรและจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่านั้น บริษัทไม่ได้มีการแสดงเนื่องจากไม่มีรายการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

ด้านการเปิดเผยข้อมูลสำหรับการขายหรือการโอนเปลี่ยนประเภทตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด จากการศึกษารายนี้ไม่พบว่า มีบริษัทใดที่มีรายการค้าหรือการโอนเปลี่ยนประเภทเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน จึงทำให้ไม่มีการปรากฏการแสดงผลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลสำหรับการขายหรือการ โอนเปลี่ยนประเภทตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ด้านการเปิดเผยข้อมูลอื่นของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนพบว่า การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์เงินลงทุนระยะยาว ตามประเภทเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน นั้น มีเพียงบริษัท เทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด และบริษัท แอดวานซ์อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด เท่านั้นที่มีการเปิดเผยเรื่องนี้ ส่วนบริษัทอื่นที่ทำการศึกษานั้น ไม่มีการเปิดเผยเรื่องนี้แต่อย่างใด สำหรับการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดโดยผู้บริหารนั้น มีเพียงสามบริษัทเท่านั้นที่ได้เปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชี คือ บริษัทยูไนเต็ดคอมมิวนิเคชั่นอินดัสตรี จำกัด บริษัท เทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด และ บริษัท แอดวานซ์อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด เท่านั้นที่ได้แสดงผลการเปิดเผยข้อมูลนี้ ส่วนบริษัทอื่นที่ทำการศึกษา

นั้นไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องนี้ การเปิดเผยข้อมูลถึงวิธีที่ใช้ประมาณมูลค่าของเงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดที่นำมาเปรียบเทียบกับราคาทุนนั้น พบว่า บริษัทที่แสดงถึงวิธีที่ใช้ประมาณมูลค่าของเงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดที่นำมาเปรียบเทียบกับราคาทุนพบว่ามีเพียง 2 บริษัท คือ บริษัทเทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด และบริษัทแอดวานซ์อินโฟร์เซอร์วิสเซอ จำกัด เท่านั้น ที่มีการเปิดเผยเรื่องนี้ ส่วนบริษัทอื่นไม่มีการเปิดเผยเกี่ยวกับวิธีที่ใช้ประมาณมูลค่าของเงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดที่นำมาเปรียบเทียบกับราคาทุนแต่อย่างใดในงบการเงิน และในด้านการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเงินลงทุนที่มีสัดส่วนอย่างเป็นสาระสำคัญต่อสินทรัพย์ของกิจการนั้น ไม่มีบริษัทใดเลยที่เปิดเผยถึงเรื่องนี้ การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนที่เกี่ยวข้องกับการด้อยค่า พบว่าทุกบริษัทที่ทำการศึกษา มีการแสดงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ถึงข้อบ่งชี้ว่าเงินลงทุนนั้นอาจมีการด้อยค่าเกิดขึ้น ถ้าราคาตามบัญชีของเงินลงทุนสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน และจะบันทึกการขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุน และเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า กลุ่มบริษัทที่ทำการศึกษานั้นมีการเปิดเผยในด้านนโยบายบัญชีสำหรับการกำหนดมูลค่าของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และไม่พบว่าบริษัทใดป็นส่วนมูลค่าตามบัญชี ด้วยวิธีอื่นที่นอกเหนือไปจาก การป็นส่วนเงินลงทุนทั้งหมดให้แก่ส่วนที่ขาย ด้วยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ทั้งที่มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 เรื่อง เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนอนุญาตให้ป็นส่วนมูลค่าตามบัญชีด้วยวิธีเข้าก่อน-ออกก่อน และเข้าหลัง-ออกก่อน หลังจาก 1 มกราคม 2546 เป็นต้น ไปแต่ทั้งนี้ต้องถือปฏิบัติตามวิธีที่เลือกใช้อย่างสม่ำเสมอ

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 เรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจสื่อสาร โดยไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่บริษัทลงทุนในตราสารทุนจนทำให้บริษัทมีอิทธิพลต่อบริษัทที่ลงทุน ซึ่งจะต้องใช้มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 45 เรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วม หรือทำให้บริษัทมีอำนาจควบคุมบริษัทที่ลงทุน ซึ่งต้องใช้มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 44 เรื่องงบการเงินรวม และการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย

2. เนื่องจากมีการแก้ไขมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 เรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของ คำนิยามของคำว่าหลักทรัพย์เพื่อค้า หลักทรัพย์เพื่อขาย และตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด การเปลี่ยนแปลงเรื่องของการด้อยค่า และการเปลี่ยนแปลงของราคาที่ใช้ ณ วันโอนเปลี่ยนประเภทเงินลงทุน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษางบการเงินในปี พ.ศ. 2546 ดังนั้นการแก้ไขดังกล่าวจึงยังไม่มีผลต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้